

Het Alternative Information Center (AIC) is een Israëlisch-Palestijnse organisatie die actie voert tegen de bezetting en opkomt voor de rechten van de Palestijnen. In augustus sprak Susanna Mendoza van het AIC met Rauda Morcos, een Palestijnse afkomstig uit Nazareth, dichteres, vredes-activiste, feministe en medeoprichter en coördinator van ASWAT: de organisatie van Palestijnse homoseksuele vrouwen.

Zou je over het ontstaan van ASWAT kunnen vertellen? Waar kwam het initiatief vandaan?

‘ASWAT is begonnen in 2001 als een e-mail lijst. Na enige tijd besloten we in 2003 bijeen te komen en organiseerden onze eerste ontmoeting met een negental vrouwen. Ik was een van die vrouwen en het betekende het eigenlijke begin van de groep. Enige samenkomsten later beseften we pas hoe belangrijk ons werk was en hoe nodig het was een organisatie op te bouwen als we de Palestijnse lesbische gemeenschap daadwerkelijk van dienst wilden zijn. De eerste vraag was hoe we ons moesten organiseren: we kwamen tot de conclusie dat ons natuurlijke thuis de Palestijnse gemeenschap is. Ons andere thuis is uiteraard onder vrouwen. We maakten contacten met Kayan, een feministische organisatie uit Haifa in het noorden van Israël, en werden daar lid van.’

Het eerste begin was moeilijk?

‘In september 2002 werden we officieel lid van Kayan. De groep besliste dat er een coördinator van de organisatie zou moeten zijn. We waren toen nog maar met weinigen maar de groep wilde mij voor die positie aan stellen. Eigenlijk had ik er geen flauw idee van hoe ik het moest aanpakken, ik had nooit iets gedaan dat er zelfs maar op leek.

In het begin moesten we volledig op vrijwilligers vertrouwen. Kayan heeft ons erg geholpen, zij gaven ons het benodigde materiaal en een kantoor. Ik begon met het neerschrijven van onze visie en de doeleinden en activiteiten te formuleren en legde contact met feministische en lesbische organisaties. Uiteindelijk ontvingen we in 2004 onze eerste subsidies, van Global Fund for Women en van Mama Cash.

Onze doelstelling is contact te leggen met Palestijnse vrouwen maar ook met vrouwen in Israël en daarbuiten. We proberen onze groep te laten groeien en hopen binnenkort 15 mensen in de organisatie te hebben. We willen de tien procent van homoseksuele Palestijnen helpen.’

De tien procent?

‘Inderdaad, statistisch gezien is in elke gemeenschap zo’n tien procent van de mensen homoseksueel en dat geldt natuurlijk ook voor de Palestijnen.’

Denk je dat het in islamitische gemeenschappen extra moeilijk is om homoseksueel te zijn? Vooral als vrouw?

‘Nou, ik denk dat het in elke gemeenschap moeilijk is om homoseksueel te zijn maar het westen associeert Arabieren met een primitieve cultuur en natuurlijk ook met homofobie. De meeste gemeenschappen in de wereld, westers en oosters, zijn patriarchaal en dat sluit homofobie in.

Kijk naar Bush, hij is de leider van een van de meeste invloedrijke landen in de wereld maar is volgens mij een van de meest homofobe, seksistische en racistische mannen ter wereld. Een ander

voorbeeld: Spanje, een Europees land maar er bestaat geen enkele organisatie van lesbische vrouwen.

Om terug te komen op de Verenigde Staten, met al hun rechten en vrijheden, worden daar ieder jaar een groot aantal homo's gedood, alleen omdat ze homo zijn! Maar mensen willen dat liever niet horen. Ze dromen liever over de homohoofdstad San Francisco en voor de rest weten ze niet wat er gaande is.

Zelfs in Amsterdam, wat toch een tolerante plaats heet te zijn, worden homo's aangevallen vanwege hun seksualiteit. Dus om op de vraag terug te komen, ik denk niet dat het veel verschil maakt om homoseksueel te zijn in het oosten of in het westen, homofobie is iets dat in de meeste religies voorkomt. Als men de islamitische religie verwijt intolerant te zijn tegenover homoseksualiteit dan wijs ik er altijd op dat deze intolerantie overal voorkomt. Ook de paus veroordeelt homoseksualiteit.

Het is stuitend dat het westen ons veroordeelt vanwege onze religie want ik weet zeker dat een dergelijk oordeel als een wapen tegen ons gebruikt wordt. Trouwens, de westerse levensstijl zegt mij niets en van haar imiteren is al helemaal geen sprake. We moeten ónze manier vinden om de mensen, die een hele eigen achtergrond hebben, te bereiken.'

Je bent de eerste Palestijnse die openbaar maakte dat ze lesbisch is. Kun je vertellen hoe het was om uit de kast te komen?

'Nou! Om te beginnen dacht ik dat het in mijn gemeenschap onmogelijk zou zijn homoseksueel te zijn, voornamelijk omdat ik van de media allerlei stereotypen had overgenomen. Ik luisterde als een Palestijnse naar hoe de media over mijn mensen sprak. Het was ook moeilijk omdat ik de eerste was. Ik kon me er geen voorstelling van maken maar ik was al wel onafhankelijk. Ik had mijn ouderlijk huis verlaten en vele jaren alleen geleefd maar toen ik het bekend maakte woonde ik weer bij mijn ouders.

Ik moet zeggen dat ik me in het begin vooral uitgekleeft voelde. Iedereen keek naar me en probeerde me te ontleden. Maar opeens realiseerde ik me dat het goed was want ik kreeg een heleboel verschillende reacties van mensen, niet alleen uit mijn omgeving maar ook op straat. Voordat ik er openlijk voor uitkwam, dachten mensen het wel of ze maakten stiekem opmerkingen. Maar toen het publiek werd voelden ze zich vrij om naar me toe te komen en vragen te stellen of zelfs van hun afkeuring blijk te geven. In het begin was het nogal overweldigend maar nu denk ik dat het positief was om er openlijk over te praten.

Zelfs mijn grootmoeder, die 85 jaar oud is, vroeg me: 'Wat houdt dat in: een 'Elisabet'? Ze zeggen dat het heel erg is'. Mijn oma had 'Elisabet' [ze schatert] verstaan toen iemand tegenover haar het Arabische woord 'lesbit' liet vallen . Ik vond het heel grappig en was verbaasd over haar positieve reactie toen ik haar uitlegde. 'Och, dat is niet zo erg!', zei ze. 'Soms is het beter niet te trouwen'. Als we niet zoveel vooroordelen hadden, zouden we allemaal reageren als mijn grootmoeder.

Voor mijn ouders was het in eerste instantie een schandaal, tot ik er rustig met hen over kon spreken. Toen ik klaar was met mijn uitleg was het geen probleem meer. Door er op een andere manier naar te kijken, worden veel vragen opgelost.'

En wat betreft de bezetting. Heeft ASWAT een standpunt of een programma hier over?

'Voor ons is alles politiek, ook onze nationaliteit en onze gender; het is wat we zijn. We hebben geen specifiek programma betreffende de bezetting. We zijn op dit gebied niet actief tenzij het homoseksuelen aangaat. Als een vrouwenorganisatie een demonstratie tegen de bezetting organiseert zullen we deze steunen maar we zullen niet zelf zo'n demonstratie opzetten. Toen het plan werd geopperd om de World Gay Pride in Jeruzalem te organiseren, hebben we geweigerd deel

te nemen, ook al zeiden veel mensen dat we daar een grote kans mee verspeelden. Wij waren van mening dat zo'n evenement niet gehouden moet worden in een land dat in oorlog verkeert en waaraan veel minderheden niet zouden kunnen deelnemen. In de zomer van vorig jaar tijdens de oorlog in Libanon werkten we samen met Helem, een organisatie van lesbische vrouwen uit Libanon.'

Welke activiteiten onderneemt ASWAT?

'We organiseren elke maand bijeenkomsten, in het noorden en het zuiden van Israël en in Nazareth. We begeleiden op het moment dertig vrouwen, geven gedurende het hele jaar cursussen en we hebben een telefonische hulplijn die vierentwintig uur per dag bereikbaar is. We trainen mensen om ons te helpen bij het geven van voorlichting over homoseksualiteit en het organiseren van steun aan onze zaak. Verder publiceren we elke drie maanden materiaal in het Arabisch.'

Wil je nog iets kwijt aan de internationale homogemeenschap?

'Ik denk dat onze strijd deel uitmaakt van de internationale strijd en dat het belangrijk is om verschillen maar ook overeenkomsten goed in het oog te houden. Ik ben ervan overtuigd dat we samen een betere wereld kunnen maken.'

Website ASWAT: <http://www.aswatgroup.org/english/>.